ZENDEGI - SALAM
ضمیمه روزانه روزنامه خراسان
پنج شنبه • ۲ دی ۱۳۹۵
۲۲ ربیع الاول ۱۴۳۸ • ۲۲ دسامبر ۲۰۱۶
۶۵۲

زندگی سلام

ترورهای معروف!

مرد جوان، کت و شلوار رسمی اش را پوشید و گره کراواتش را محکم کرد. آن روز قرار بود در گالری شهر، سخنرانی مهمی انجام شود و دلش نمی خواست دیر برسد. با دست، سمت راست کمرش را لمس کرد و مصمم از در خارج شد. سخنران را از قبل می شناخت؛ مردی ۶۲ ساله و جاافتاده، متأهل، دارای یک فرزند، با سابقه و تجربه زیاد در حوزه سیاست. مرد، با نشان دادن کارت شناسایی پلیس، وارد نمایشگاه می شود. چشمش به تابلوهایی که «روسیه را از نگاه ترک ها» به تصویر کشیده اند، می افتد. آندری کارلوف روس، مشغول سخنرانی است. مرت آلتین ۲۲ ساله، درست پشت سر او می ایستد. خوشحال است که سخنرانی مهمش را از دست نداده. دستش را برای آخرین بار به سمت کمر می برد، کلت را بیرون می‌آورد و ماشه را می چکاند.
سخنران نقش بر زمین می شود. ترور پست کت و شلواری چند دقیقه فرصت دارد تا صحنه نمایشی را که خلق کرده، تماشا کند. او خیلی زود خودش، آغشته به خون، به جزئی از صحنه نمایش تبدیل می شود... حتما شما هم طی روزهای اخیر، شرح و تصاویر ترور خونین سفیر کشور روسیه در ترکیه را دیده و شنیده اید. به بهانه این ماجرای تکان دهنده، به سراغ بازخوانی پرونده مطرح ترین ترورهای جهان رفتیم.
شاید برای شما هم جالب باشد. با ما همراه باشید.

نگاهی به ۱۰ ترور معروف دنیا

جهان طی سال های اخیر، ترورهای زیادی به خود دیده که در این مطلب، نگاهی کوتاه و اجمالی به معروف ترین هایش داریم.

■ آبراهام لینکُلن؛ ترور در سالن تئاتر

۱۴۷ سال پیش، ۱۴ آوریل سال ۱۸۶۵ میلادی و درست پنج روز پس از پایان جنگ‌های انفصال آمریکا، آبراهام لینکلن، رئیس‌جمهور ایالات متحده در لژ تئاتر فورد در شهر واشنگتن، هدف گلوله قرار گرفت و ساعاتی بعد جان سپرد. قاتل وی، یک بازیگر ۲۶ ساله تئاتر به نام جان ویلکس بوث، از فاصله بسیار نزدیک و از پشت سر فقط یک گلوله به جمجمه لینکلن شلیک کرد؛ او پس از تیراندازی به سوی لینکلن که در کنار همسرش نشسته و نمایش را تماشا می کرد، فریاد زد: «جنوب انتقامش را گرفت». آبراهام لینکلن در دوره نخستِ ریاست‌جمهوری‌اش، فرمان لغو بردگی که در ایالت های جنوبی آمریکا رایج بود را صادر کرد و این مسئله موجب آغاز جنگ‌های ۴ ساله انفصال آمریکا شد. این جنگ داخلی سرانجام با شکست و اضمحلال کنفدراسیون جنوب خاتمه یافت و لینکلن، هدف گلوله یکی از طرفداران کنفدراسیون جنوب قرار گرفت و جان سپرد.

■ ویلیام مک کینلی؛ قتل در صف

ویلیام مک کینلی، بیست و پنجمین رئیس‌جمهور آمریکا، سال ۱۸۹۶ میلادی و در دوران رکود بزرگ اقتصادی، در سن ۳۴ سالگی به کنگره آمریکا راه یافت. شخصیت کاریزماتیک، خصوصیات بی‌نظیر، زیرکی و سرعت انتقال ویلیام سبب شد تا به سرعت پله‌های ترقی را طی کند و طی ۱۴ سال خدمت در کنگره، به عنوان یکی از بزرگترین کارشناسان تعرفه گمرکی شناخته شود و در نهایت به نمایندگی از حزب جمهوری‌خواه ایالات متحده آمریکا، رئیس جمهور این کشور شود اما در سپتامبر ۱۹۰۱ میلادی و در سن پنجاه و هشت سالگی به قتل رسید. مک کینلی در صف ورود به نمایشگاهی در نیویورک ایستاده بود که یک فرد، دو بار به او شلیک کرد و وی ۸ روز بعد درگذشت.

■ لئون تروتسکی؛ ترور با تبر

لئون، متفکر مارکسیستِ اهل روسیه و دبیرکل حزب کمونیست بود که بارها ضرورت وجود دموکراسی در این حزب را هشدار داده بود اما این ایده، نتیجه‌ای جز خشم استالین و همدستانش به دنبال نداشت. در نهایت پس از مرگ لنین، در حالی که تروتسکی دست از فعالیت های سیاسی اش برنداشته بود، به دست مردی به نام جکسون که به عنوان مهمان به اتاق او وارد شده بود، با اصابت یک تبر بزرگ به گردنش کشته شد!

■ مهاتما گاندی؛ مبارزه تا آخرین نفس

گاندی، رهبر سیاسی و معنوی هندی‌ها بود که ملت هند را در راه آزادی و نجات از سلطه استعمار انگلستان رهبری کرد. گاندی در طول زندگی‌اش، استفاده از هر نوع خشونت برای رسیدن به هدف را رد کرد و فلسفه عاری از خشونتش، بر تفکر و فعالیت بسیاری از جنبش‌های مقاومت بدون خشونت در سراسر جهان تا امروز، تأثیر گذاشته است. گاندی قاطعانه معتقد بود فردی که به جامعه خدمت می‌کند، باید زندگی ساده‌ای داشته باشد. او با رد سبک زندگی غربی، روند ساده زیستی را در پیش گرفت، برای وحدت میان مسلمانان و هندوهای کشورش، یک ماه روزه گرفت و در «راهپیمایی نمک» به همراه چند صد هزار نفر هندی، ۴۰۰ کیلومتر راه پیمود تا از آب دریا نمک بگیرد و با این کار، قانون مالیات نمک را بی‌اعتبار کرد؛ این عمل در دعوت از هندی‌ها برای تحریم کالاهای انگلیسی بود و با بازتاب جهانی روبه رو شد و انگلیسی‌ها را مجبور به مذاکره کرد. گاندی چندین بار هدف سوءقصد قرار گرفت که آخرین مورد آن موفق بود. وی که در سن ۷۹ سالگی و میان جمعیت، عازم محل عبادت بود، با اصابت یک گلوله از پای درآمد. می گویند آخرین کلمات گاندی قبل از جان دادن، «آه خدا» بوده است. قاتل گاندی از ناسیونالیست‌های افراطی هندو بود و اعتقاد داشت روابط گسترده با پاکستان به اقتدار هندوستان لطمه زده است و چندی بعد اعدام شد.

■ جان اف کندی؛ یک ترور مرموز

جان اف کندی، عضوی از خانواده سیاسی و مشهور کندی بود که به عنوان نمادی از لیبرالیسم آمریکایی، ریاست جمهوری آمریکا را به عهده گرفت. او هنگام آغاز ریاست جمهوری ۴۳ سال داشت و جوان‌ترین رئیس جمهور تاریخ آمریکا به حساب می آمد. از اتفاقات مهم دوران ریاست جمهوری او می‌توان به تهاجم ناموفق به خلیج خوک‌ها، بحران موشکی کوبا، ساخته شدن دیوار برلین، اولین اتفاقات جنگ ویتنام، جنبش حقوق مدنی آمریکا و شایعات جدی مبنی بر رابطه او با مرلین مونرو اشاره کرد. کندی در ۲۲ نوامبر ۱۹۶۳ میلادی، در سن ۴۶ سالگی به قتل رسید. قتل وی یکی از اتفاقات مهم تاریخ آمریکاست که گمانه زنی های زیادی درباره اش وجود داشت. پس از حادثه ترور کندی با وجود تدابیر حفاظتی شدید در آمریکا، علامت سوال بزرگی در اذهان عمومی این کشور و جهان شکل گرفت که چگونه فرد ضارب از لایه های امنیتی سازمان سیا، اف بی آی و گارد ریاست جمهوری عبور کرده و این چنین رئیس جمهور را هدف قرار می‌دهد و اینکه حرکت رئیس جمهور با خودروی روباز در خیابان های تگزاس، بدون در نظر گرفتن احتیاط های لازم حفاظتی، چقدر رایج و منطقی بوده؟ لی هورلی اوسوالد، قاتل کندی، چندین ساعت پس از دستگیری، توسط جک رابی، مالک یک باشگاه شبانه در دالاس به قتل رسید. جک رابی نیز ۲ سال بعد، در حالی که حکم اعدامش صادر شده بود، به طرز مشکوکی در زندان جان خود را از دست داد تا علامت سوال معمای ترور کندی، هیچ‌گاه از اذهان عمومی آمریکا و جهان پاک نشود.

■ مالکوم ایکس؛ قربانی حقوق مدنی سیاهپوستان

مالکوم ایکس، مبارزی سیاهپوست بود که پدرش، کشیشی مذهبی و از جمله افرادی بود که برای حقوق مدنی سیاهپوستان فعالیت می کرد. مالکوم چهار سال بیشتر نداشت که با چشمان خود دید فرقه‌ای از سفیدپوستان آمریکا، خانه اش را به آتش کشیدند. به شش سالگی که رسید، پدری در خانه ندید. دو سال از ربوده شدن کشیش لیتل، پدرش می‌گذشت که یک روز جسد مثله شده او را کنار ریل راه آهن پیدا کردند. مادر مالکوم در بیمارستان روانی بستری شد. مالکوم در کتاب خاطراتش درباره وضعیت زندگی خود بعد از مرگ پدرش می نویسد: «کانون خانوادگی ما از هم گسست. یک قاضی سفیدپوست، وکیل خانوادگی ما شد و بردگی در لباس محبت را به یکایک ما آموخت. هر یک از خواهران و برادرانم تحت سرپرستی خانواده ای قرار گرفتند و ما کاملاً از هم جدا شدیم». وی در بزرگسالی، رهبر جامعه سیاهپوستان مسلمان آمریکا شد و کمی بعد وقتی در راه بازگشت به خانه بود، خانه‌اش به آتش کشیده شد، اما از این واقعه جان سالم به در برد. منتها یک هفته بعد در ۳۹ سالگی و هنگام سخنرانی، با شلیک چند گلوله کشته شد. سه نژادپرست مسلح، طی عملیاتی تروریستی در یکی از سالن های اجتماعات منهتن نیویورک، در حین سخنرانی مالکوم ایکس، از فاصلهٔ کم وی را هدف ۱۵ گلوله قرار داده و ترور کردند.

■ مارتین لوتر کینگ؛ جانفشانی برای سیاهپوستان

لوتر کینگِ جوان درپی بازداشت زن سیاهپوستی که با بلند نشدن از روی صندلی یک اتوبوس عمومی برای یک سفیدپوست زندانی شد، رهبری جنبش تحریم سیاهپوستان را برعهده گرفت و به عنوان یک فعال مبارزه با تبعیض نژادی در سرتاسر ایالات متحده آمریکا شهرت یافت و بعدها به همراه ۶۰ رهبر سیاهپوست دیگر، سازمانی را بنیان گذاشت که به «کنفرانس رهبران مسیحی جنوب» معروف شد. وی در مبارزه علیه نژادپرستی، از تعالیم مسیح و مهاتما گاندی پیروی می کرد و بالاخره در آوریل ۱۹۶۸ در شهر ممفیس ایالت تنسی ترور شد.

■ انور سادات؛ اعدام انقلابی فرعون مصر

انور سادات، سومین رئیس جمهور مصر و اولین حاکم یک کشور عرب بود که پیمان سازش با رژیم صهیونیستی را امضاء کرد و آن را بی چون و چرا به رسمیت شناخت. هرچند این پیمان در میان افکار عمومی غرب، یک موفقیت جدی محسوب شد، ولی مسلمانان جهان با اعطای لقب «فرعون مصر» از وی ابراز انزجار کردند و در نهایت، در سال ۱۹۷۳، در حالی که در جایگاه ویژه خود و میان دولتمردان مصری نشسته و به نمایش قدرت ارتش مصر می‌نگریست و تسلیحات روسی، توپ های ۱۳۰ میلیمتری، هواپیماهای میراژ، بالگردهای شنوک و ... از مقابلش می گذشت، شهید خالد اسلامبولی و یارانش اقدام به ترور وی کردند. ماجرای اعدام انقلابی انور سادات بی شباهت به فیلم های سینمایی نبود. سرعت عمل، برنامه ریزی و مهارت افرادی که اقدام به این عملیات آن هم در حضور آن همه نیروی مسلح کردند بسیار جالب بود.

■ احمدشاه مسعود؛ شهید راه شرافت

احمدشاه مسعود ملقب به شیر دره پنجشیر، یکی از فرماندهان و مجاهدین افغانستان بود که سال‌ها با ارتش شوروی سابق که افغانستان را اشغال کرده بود جنگید و پس از آن هم در مبارزه با طالبان نقش عمده‌ای داشت. وی روز ۱۸ شهریور ۱۳۸۰ برابر با نهم سپتامبر سال ۲۰۰۱ میلادی، بر اثر انفجار انتحاری دو تروریست مظنون به ارتباط با شبکه القاعده که خود را خبرنگار معرفی کرده بودند، در ولایت تخار افغانستان کشته شد. زمان ترور احمدشاه مسعود که فقط ۲ روز پیش از حملات انتحاری ۱۱ سپتامبر به نیویورک بود، سوالاتی را در مورد ارتباط این ترور با حوادث نیویورک و متعاقب آن حمله به افغانستان برانگیخت. ابتدا این ترور به گروه طالبان نسبت داده شد اما طالبان هیچگاه مسئولیت آن را نپذیرفت.

■ بی‌نظیر بوتو؛ مرگ بانوی جنجالی

بی‌نظیر بوتو، بانوی سیاست‌مدار پاکستانی، نخست وزیر پاکستان و اولین زن مسلمان در جهان اسلام بود که به مقام نخست‌وزیری در یک کشور اسلامی رسید. وی در طول دوران فعالیت سیاسی خود بارها با اتهام فساد مالی مواجه شده بود و به همین دلیل از مقام نخست‌وزیری برکنار شد و سرانجام پس از چندین ترور ناموفق، در ۲۷ دسامبر ۲۰۰۷ میلادی، طی یک حمله تروریستی در استان پنجاب به قتل رسید. در این اقدام، بی نظیر بوتو از ناحیه سر و گردن و سینه، هدف شلیک گلوله قرار گرفت و دقایقی بعد در بیمارستان جان سپرد. این ترور باعث ایجاد شورش‌های فراوانی در سرتاسر پاکستان شد و در پی مرگ وی، ۳ روز عزای عمومی در پاکستان برقرار شد.

فرار از لبه پرتگاهِ مرگ!

شاید عجیب و خنده دار باشد اگر بدانید فیدل کاسترو، رهبر مرحوم انقلاب کوبا، از ۶۳۴ توطئه ترور، جان سالم به در برده و از این نظر در دنیا رکورددار است. به گفته او بیشتر این توطئه‌ها که شامل استفاده از قرص های سمی، سیگارهای مسموم، صدف‌های بمب‌گذاری شده و لباس غواصی آغشته به مواد شیمیایی بوده است، از سوی آژانس اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) برنامه ریزی شده بود. با این مقدمه، نگاه گذرایی داریم به ترورهای مهم اما نافرجامِ دنیا.

■ تئودور روزولت

بیست و ششمین رئیس جمهور آمریکا در ۱۳ اکتبر ۱۹۱۲ میلادی، زمانی که در حال سخنرانی بود مورد اصابت گلوله هفت تیر قرار گرفت اما از شانس خوبش، گلوله ابتدا به لیوان فلزی روبرویش و سپس به وی اصابت کرد و در بیمارستان بهبودی کامل یافت.

■ آدولف هیتلر

هیتلر که یکی از معروف ترین چهره های تاریخ آلمان و شاید یکی از بی رحم ترین دیکتاتورهای تاریخ است، از سوء قصدهای بسیاری جان سالم به در برد. معروف ترین اقدام علیه او که به عنوان بخشی از عملیات «والکیری» شناخته می شود، در ۲۰ ژوئیه ۱۹۴۴ میلادی روی داد. زمانی که سرهنگ کلاوس فون، یک بمب در دفتر کار او گذاشت اما هیتلر از این سوء قصد جان سالم به در برد، چرا که شخصی بدون اطلاع، کیف حاوی بمب را جابجا کرده و ناخواسته جان وی را نجات داده بود.

■ پاپ ژان پل دوم

ژان پل دوم که یکی از بانفوذترین رهبران مذهبی قرن بیستم جهان بود، در ۱۳ مه ۱۹۸۱ میلادی زمانی که وارد خیابان شد، توسط فردی مورد اصابت گلوله قرار گرفت. باوجود اینکه روده کوچک و بزرگ او از ۵ ناحیه آسیب دیده بود، اما پزشکان توانستند جان وی را نجات دهند. دو سال بعد زمانی که پاپ به ملاقات ضارب در زندان رفت، پس از صحبت های محرمانه ای بین آنها، ضارب عفو شد.

■ پرویز مشرف

پرویز مشرف به مدت ۱۰ سال بر پاکستان حکومت کرد. مشرف ژنرال ارتش بود و از طریق یک کودتای نظامی به قدرت رسید و از سوءقصدهای بسیاری جان سالم به در برد. آخرین مورد در ۲۵ دسامبر سال ۲۰۰۳ میلادی اتفاق افتاد که دو بمب گذار با خودروهای حاوی مواد منفجره قصد جان او را داشتند، اما مشرف با خودرویی که فقط شیشه جلویش شکسته شد فرار کرد و به جای او ۱۶ نفر دیگر جان باختند.

نمایش ترور در سینما

ناصر رعیت نواز - قتل و ترور در سینمای غرب و به‌خصوص هالیوود، همیشه یکی از محوری ترین پی‌رنگ هایی بوده که در آثار پرخرج و با هدف درآمدزایی و تاثیرگذاری روی ذهن مخاطب ظاهر شده است. در حاشیه پرونده ترورهای جنجالی، نگاهی هم داشتیم به فیلم هایی با موضوع و محور ترور.

■ روز شغال / ۱۹۷۳

فیلمی به کارگردانی فرد زینه مان و محصول مشترک انگلستان و فرانسه که در آن، ادوارد فاکس نقش یک آدمکش با نام مستعار «شغال» را بازی می کند و اجیر می شود تا رئیس جمهور وقت فرانسه، مارشال دوگل را ترور کند. داستان این فیلم براساس واقعیت نبود اما پایه گذار ژانر جاسوسی در سینمای جهان شد.

■ جی اف کی / ۱۹۹۱

یک فیلم خوش ساخت که براساس ماجرای ترور جان اف کندی، رئیس جمهور آمریکا ساخته شده. فیلمی به کارگردانی اولیور استون و نامزد دریافت ۸ جایزه اسکار که در نهایت، دو جایزه در بخش تدوین و فیلم برداری گرفت. البته فیلم زوایای پنهان ماجرا را لو نمی دهد و فقط از زاویه خودش به داستان نزدیک می شود.

■ اینک آخر الزمان / ۱۹۷۹

فرانسیس فورد کوپولا، یکی از مشهورترین کارگردانان و تهیه کنندگان آمریکایی ایتالیایی تبار سینمای هالیوود است که فیلم «اینک آخر الزمان»، درامی حماسی و ماجراجویانه را درباره فرمان سرّی ستاد مشترک ارتش آمریکا که به ستوان ویلارد برای ترور نیروهای ویژه به دلیل تمرد از آدمکشی داده شد، ساخته است. البته ترور در حاشیه مضمون خاص فیلم است.

■ والکیری / ۲۰۰۸

یک فیلم دیدنی، روایت گر تاریخ آلمان نازی در طول جنگ جهانی دوم. داستان فیلم مربوط به کودتای نافرجام ۲۰ ژوئیه است که افسران ارتش نازی، قصد ترور هیتلر را دارند و می خواهند کشور را از طریق عملیاتی به نام والکیری کنترل کنند. کارگردان این فیلم برایان سینگر است و تام کروز در نقش طراح ترور هیتلر، هنرنمایی می کند.

■ روباه / ۲۰۱۵

یک مامور اسرائیلی برای دور جدید ترور دانشمندان اتمی به ایران می آید و یک موتورسوار مسافرکش، نادانسته در دام او می افتد و برای ترور تعلیم می بیند. کارگردان این فیلم که در سال ۹۳ تولید شده، بهروز افخمی است. فیلمی خوش ساخت که متاسفانه چندان مورد توجه قرار نگرفت.

■ بادیگارد / ۲۰۱۶

هجدهمین ساخته ابراهیم حاتمی کیاست که در آن محافظی به نام «حیدر» با هنرنمایی پرویز پرستویی، از جان شخصیت های نظام محافظت می کند و در آخرین ماموریتش، مسئول حفاظت از یک دانشمند هسته ای می شود. بادیگارد نامزد دریافت ۷ جایزه سیمرغ بلورین بود که در نهایت در دو بخش بهترین بازیگر مرد و بهترین جلوه‌های ویژه میدانی و جلوه‌های ویژه بصری، این جایزه را دریافت کرد.